

DE HOOFDLETTERS

Tot nu (aanvang of midden tweede trimester) schrijven de meeste kinderen in de eerste klas hun voornaam in kapitalen (drukletters) zoals ze dat sinds hun kleutertijd gewoon waren. Sommigen zullen spontaan hun naam al in verbonden schrift schrijven en doen dit meestal volledig in kleine letters. Maar mogen – en kunnen – de kinderen nu hun naam in verbonden schrift schrijven én met een hoofdletter zoals het hoort? Omdat alle bewegingen van het verbonden schrift – ook van de hoofdletters – al eerder geoefend zijn, kun je de kinderen hun naam met de erbij horende hoofdletter laten schrijven. Indien nodig kun je hen eerst een rijtje van die hoofdletter laten oefenen. Deze hoofdletters laat je niet aan elkaar schrijven; het heeft trouwens geen zin om ze met elkaar te verbinden aangezien hoofdletters altijd aan het begin van een woord staan.

De kinderen leren dus aanvankelijk alleen de hoofdletter van hun eigen naam. Als ze na enkele weken oefenen met losse woorden het verbonden schrift vlot genoeg hanteren, kunnen ze ook zinnen schrijven. Omdat een zin met een hoofdletter begint, zullen er verschillende hoofdletters aan bod komen. Eerst zullen de kinderen dit spontaan oplossen door een drukletterkapitaal te schrijven, maar dit laat je best niet te vaak gebeuren. Tijd dus om de hoofdletters van het verbonden schrift te oefenen. Kinderen die eraan toe zijn, mogen deze oefenen op individuele basis.

Bijvoorbeeld:

Oriane Oriane Ori

Vladimir Vladimir

Korte zinnen, onder andere uit de sprookjes van Grimm, maar ook uit andere kinderboeken, en natuurlijk ook zelfverzonnen zinnen kun je nu

Hier sta ik, arme Rinkrank.

op mijn zeventien tenen slank

laten schrijven. Deze zinnen schrijf je in verbonden schrift voor op een

BAS KUNSTLER SCHRIJFT

blad, zodat je ieder kind een andere tekst kunt geven. Je kunt ook twee of meer kinderen dezelfde tekst laten overschrijven.

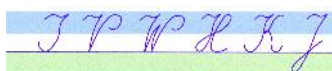
Na enkele weken met individuele opgaven kun je de hoofdletters van het verbonden schrift klassikaal oefenen als onderdeel van de lessen vormtekenen. Dit gebeurt op de bladen met 6 of 9 streken. Een halve lijn per hoofdletter is voldoende, je kunt dus 18 hoofdletters oefenen op 1 blad. Hoofdletters die niet goed geslaagd zijn, kun je later individueel extra laten oefenen.

Het oefenen van de hoofdletters van het verbonden schrift kan in deze volgorde gebeuren:

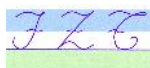
I, V, W, H, K, J, F, Z, T, S, L, E, P, B,
R, D, U, Y, X, O, Q, C, A, N, M, G.

Waarom deze volgorde?

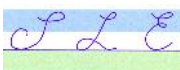
I, V, W, H, K, J vormen de grootste groep hoofdletters met dezelfde aanzet bovenaan.

F, Z, T hebben dezelfde aanzet als de vorige reeks, maar groter.

S, L, E hebben een kleine krul bovenaan.

P, B, R vertrekken bovenaan en hebben een krul die rechts van de neergaande lijn komt.

D heeft dezelfde neergaande lijn als P, B en R.

BAS KUNSTLER SCHRIJFT

De hoofdletters **B**, **R** en **P** kun je op 2 manieren schrijven en oefenen: ofwel met een lijn die doorloopt, ofwel met een onderbreking.

U, **Y**, **X** hebben bovenaan dezelfde aanzet als P, B en R.

O, **Q** beginnen bovenaan.

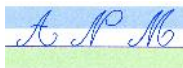
C begint ook bovenaan, maar iets meer naar rechts dan O en Q, gaat naar boven en maakt dan dezelfde neerwaartse beweging als de O. De C kun je ook met een aanzet vanaf de onderste steunlijn schrijven. Die lijn gaat dan schuin omhoog tot het punt waar je met de C begint.

De hoofdletter **Q** kun je op 3 manieren schrijven en oefenen: zoals de O met rechtsonder een krul zoals de drukletter; zoals de O met rechts een schuine rechte lijn (zoals de kleine letter); zoals het cijfer 2, maar met een verlengde aanzet.

A, **N**, **M** beginnen beneden op de steunlijn.

G begint op de steunlijn en is de enige hoofdletter die over de drie stroken gaat.

Je kunt met het oefenen van de hoofdletters doorgaan tot het einde van de tweede klas. Het oefenen hoeft niet steeds op de bladen met blauw-wit-groene stroken, het kan ook op gelijnd of geruit papier. Tijdens rekenperiodes kun je regelmatig een bepaalde hoofdletter als intermezzo laten schrijven tussen de rekenopgaven. In de lessen vormtekenen kun je hoofdletters of onderdelen van een hoofdletter als bandversiering (fries) laten tekenen, of je herneemt een van de bandversieringen, al dan niet met een variatie erop.

Andere schrijfmethodes over hoofdletters

Omdat schoonheid belangrijk is, houd ik erg veel van de sierlijke hoofdletters met mooie, maar niet overdreven krullen. De meeste schrijfmethodes hebben echter de handgeschreven hoofdletters zo sterk vereenvoudigd, dat ze op de grote drukletters (kapitalen) lijken.

Sommige methodes, zoals *Schrijfdans* en *Dwaalspoor dyslexie*, verbinden de hoofdletters zelfs niet met de erop volgende kleine letters. Erik Moonen in *Dwaalspoor dyslexie* verwoordt het zo:

‘Kapitalen staan los van de daarop volgende kleine letters, maar de afstand tussen de kapitaal en de letter erna is kleiner dan de afstand tussen twee woorden. Het moet altijd duidelijk blijven dat de kapitaal bij het woord hoort.’

Mijn voorkeur gaat uit naar hoofdletters die verbonden zijn met de kleine letter die erop volgt, zoals in de voorbeelden op bladzijde 57.